

ODPORÚČANIE RADY**z 13. júla 2018,****ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2018**

(2018/C 320/18)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 22. novembra 2017 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2018. Náležite zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv vyhlásený Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Komisia 22. novembra 2017 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Holandsko určila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Rada prijala 14. mája 2018 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny ⁽³⁾ (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu“).
- (2) Holandsko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii, zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu uvedené v odporúčaní 1 až 2.
- (3) Správa o krajine na rok 2018 bola pre Holandsko uverejnená 7. marca 2018. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Holandsko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 11. júla 2017 ⁽⁴⁾, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Holandska pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020. Bolo v nej zahrnuté aj hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011, výsledky ktorého boli takisto uverejnené 7. marca 2018. Na základe svojej analýzy Komisia dospela k záveru, že v Holandsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Holandsko predovšetkým vykazuje najvyšší trojročný priemer prebytku bežného účtu z hľadiska HDP medzi členskými krajinami eurozóny. Tento prebytok naznačuje neoptimálne rozdeľovanie zdrojov, v dôsledku čoho dochádza k premrhávaniu príležitostí na ďalší rast a väčší blahobyť. Súkromný dlh je vysoký, najmä objem hypotekárneho dlhu domácností a dlhu nadnárodných spoločností. Vysoká zadlženosť domácností zvyšuje zraniteľnosť voči finančným otrasom.

⁽¹⁾ Ú. v. EŠ L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (4) Holandsko predložilo 30. apríla 2018 národný program reforiem na rok 2018 a 26. apríla 2018 program stability na rok 2018. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Podľa článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013⁽¹⁾ platí, že ak je to potrebné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí.
- (6) Na Holandsko sa v súčasnosti vzťahuje preventívna časť Paktu stability a rastu. Vláda vo svojom programe stability na rok 2018 plánuje znižovať prebytok verejných financií z 1,1 % HDP v roku 2017 na 0,3 % HDP v roku 2021. Počas celého programového obdobia sa naďalej dodržiava strednodobý cieľ, ktorým je štrukturálny deficit vo výške 0,5 % HDP. Na základe programu stability na rok 2018 sa predpokladá, že pomer verejného dlhu k HDP klesne v roku 2021 na 44,0 % HDP. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je realistický. Na základe prognózy Komisie z jari 2018 sa predpokladá, že štrukturálne saldo klesne z prebytku vo výške 0,5 % HDP v roku 2017 na deficit vo výške 0,1 % HDP v roku 2018 a deficit vo výške 0,3 % HDP v roku 2019, čo je nad úrovňou strednodobého rozpočtového cieľa. Dlh verejnej správy má podľa prognózy vykazovať aj naďalej pevnú klesajúcu tendenciu a mal by byť pod referenčnou hodnotou stanovenou v zmluve. Rada celkovo zastáva názor, že Holandsko v roku 2018 a 2019 podľa predpokladov dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu. Aj pri dodržiavaní strednodobého cieľa však zároveň zostáva priestor na využívanie fiškálnych a štrukturálnych politík na zvýšenie verejných a súkromných investícií do výskumu, vývoja a inovácií.
- (7) Holandsko má efektívny sektor výskumu a vývoja a vysoko výkonný vzdelávací systém a vedecká základňa krajiny poskytujú pevný základ pre podporu inovácií a rastovej kapacity prostredníctvom činností v oblasti vzdelávania a výskumu a vývoja. Ohlásené boli značné dodatočné investície, ktoré by mohli pomôcť stabilizovať intenzitu verejného a súkromného výskumu a vývoja. To, či Holandsko dosiahne svoje ciele v rámci stratégie Európa 2020, konkrétne v oblasti investícií do výskumu a vývoja a energie z obnoviteľných zdrojov, zostáva neisté.
- (8) Kľúčovú výzvu pri riešení vysokej zadlženosti domácností predstavuje trh s bývaním, na ktorom sa počas uplynulých desaťročí nahromadili nepružnosti a rušivé stimuly, ktoré sa premietli do spôsobov financovania bývania a modelov odvetvových úspor. Od roku 2012 sa v snahe o čiastkové riešenie tohto problému realizuje rad opatrení. V roku 2017 vláda oznámila plány na urýchlenie zníženia daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov od roku 2020. Nedostatok dobre fungujúceho stredného segmentu na trhu s nájomným bývaním však podnecuje domácnosti k tomu, aby volili radšej kúpu než nájomné, čo vedie k vysokému pomeru dlhu k príjmom a k finančnej zraniteľnosti v mladom veku. Sektor sociálneho bývania patrí k najväčším v Únii, no tento typ bývania nevyužívajú vždy tí, ktorí ho skutočne potrebujú. Domácnosti s vysokými príjmami zostávajú v sociálnom bývaní, pretože sociálne bytové podniky nezvyšujú nájomné tak rýchlo, ako by z právneho hľadiska mohli. Zatiaľ čo vláda oznámila svoj zámer podporiť ponuku cenovo dostupného bývania na súkromnom trhu s nájomným bývaním, konkrétne plány takejto podpory ešte neboli oznámené.
- (9) Ako sa uvádza v odporúčaní pre eurozónu, boj proti stratégiám agresívneho daňového plánovania je nevyhnutným predpokladom toho, aby sa zabránilo narúšaniu hospodárskej súťaže medzi firmami, aby sa zabezpečilo spravodlivé zaobchádzanie s daňovníkmi a aby sa chránili verejné financie. Účinky presahovania stratégií agresívneho plánovania daňovníkov medzi členskými štátmi si vyžadujú koordinované kroky v oblasti vnútroštátnych politík, ktoré by doplnili legislatívu Únie. Vysoká úroveň dividend, licenčných poplatkov a úrokových platieb hrađených cez Holandsko naznačuje, že daňové predpisy krajiny využívajú spoločnosti, ktoré sa zapájajú do agresívneho daňového plánovania. Veľká časť priamych zahraničných investícií je v držbe „účelovo vytvorených subjektov“. Neexistencia zrážkových daní z odchádzajúcich licenčných poplatkov (t. j. od rezidentov Únie pre rezidentov tretích krajín) a úrokových platieb môže v tomto prípade viesť k úplnému úniku daňových

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s.320).

platieb, ak uvedené spoločnosti nie sú predmetom dane aj v prijímajúcej jurisdikcii. Absencia niektorých pravidiel proti zneužívaniu, najmä v prípade hybridných subjektov, môže tiež uľahčovať agresívne daňové plánovanie. Komisia uznáva, že záväzok Holandska bojovať proti agresívnemu daňovému plánovaniu, ako sa stanovuje v programe reforiem v oblasti daní, vrátane zrážkových daní z licenčných poplatkov, úrokových platieb a dividend v prípade zneužívania alebo platieb do jurisdikcií s nízkym zdanením, je pozitívnym krokom k zníženiu agresívneho daňového plánovania a mal by sa rýchlo vykonávať a podrobne sledovať. Komisia bude v nadväznosti na nedávne výmeny s holandskými orgánmi pokračovať v konštruktívnom dialógu s cieľom bojovať proti stratégii agresívneho daňového plánovania daňovníkov.

- (10) Napriek nízkej nezamestnanosti a vysokým mieram voľných pracovných miest bol rast nominálnych miezd v roku 2017 mierny na úrovni 1,5 %. Je to pod úrovňou, ktorú by bolo možné očakávať na základe inflácie, produktivity a nezamestnanosti. Mierny rast miezd môže byť čiastočne spojený s pomalým zvyšovaním produktivity, pretrvávajúcim nevyužívaním kapacít na trhu práce a so zvýšenou segmentáciou trhu práce. V roku 2017 vláda prijala niekoľko fiškálnych opatrení, ktorými sa znižuje daňové zaťaženie práce a ktoré sú zamerané na zvýšenie čistého disponibilného príjmu domácnosti tých, ktorí pracujú. Ďalší rast čistého disponibilného príjmu domácnosti prostredníctvom vytvárania podmienok na podporu rastu miezd a reformovania druhého piliera dôchodkového systému s cieľom zlepšiť jeho transparentnosť, zvýšiť jeho medzigeneračnú spravodlivosť a odolnosť proti otrasom by podporil domáci dopyt a prispel by k opätovnému nastoleniu rovnováhy v eurozóne.
- (11) Nedávny nárast zamestnanosti možno vo veľkej miere pripísať zvýšenému počtu osôb zamestnaných na dobu určitú a samostatne zárobkovo činných osôb. V kontexte veľkých rozdielov medzi uplatniteľnými pracovnoprávnymi predpismi, pracovnoprávnou ochranou a právnymi predpismi v oblasti daní a sociálneho zabezpečenia sa zaznamenáva vysoký podiel zmlúv na dobu určitú, ktorý stále narastá, ako aj rýchly nárast samostatnej zárobkovej činnosti prevádzkovej bez ďalších zamestnancov. Hoci sa prijali určité opatrenia a ďalšie sa nedávno oznámili, niektoré z týchto faktorov stále vytvárajú finančné stimuly, ktoré zamestnancov motivujú k tomu, aby začali pracovať ako samostatne zárobkovo činné osoby, alebo ktoré motivujú najímať zamestnancov na základe zmlúv na dobu určitú. Okrem toho je posilnenie opatrení na boj proti predstieranej samostatnej zárobkovej činnosti pozastavené do roku 2020. Samostatne zárobkovo činné osoby bývajú často nedostatočne poistené pre prípad zdravotného postihnutia, nezamestnanosti a staroby. To by mohlo mať vplyv na dlhodobú udržateľnosť systému sociálneho zabezpečenia.
- (12) Napriek tomu, že trh práce celkovo funguje dobre, stále existuje nevyužitý potenciál pracovnej sily. Dôležitou výzvou zostáva najmä vysoký počet žien pracujúcich na čiastočný úväzok a pracovná situácia osôb s migrantským pôvodom. Miera zamestnanosti migrantov narodených mimo EÚ je o 20,6 percentuálneho bodu nižšia než u ľudí narodených v Holandsku, pričom tento rozdiel je ešte výraznejší v prípade žien narodených mimo EÚ.
- (13) Nárast miery úspor domácností v posledných rokoch bol sčasti vyvolaný väčším sporením v druhom pilieri dôchodkového systému (povinné doplnkové súkromné systémy), ku ktorému prispelo regulačné prostredie. Ak by došlo k vhodnej vnútrogeneračnej a medzigeneračnej distribúcii nákladov a rizík nad rámec pravidiel, ktoré boli prijaté v oblasti indexácie a finančných vankúšov (rámec finančného posudzovania), pomohlo by to rodinám rozdeľovať ich finančné prostriedky spôsobmi, ktoré viac podporujú rast. Vláda potvrdila svoj zámer uskutočniť významnú reformu druhého dôchodkového piliera s cieľom zlepšiť jeho pokrytie a vytvoriť systém, ktorý by bol transparentnejší a aktuársky spravodlivejší. Pokiaľ ide o fiškálnu udržateľnosť, v správe o starnutí obyvateľstva z roku 2018 sa poukazuje na stredne vysoké riziko pre fiškálnu udržateľnosť v dlhodobom horizonte, keďže sa predpokladá, že výdavky na dlhodobú starostlivosť sa do roku 2070 zvýšia z 3,5 % na 6,0 % HDP.
- (14) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2018 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Holandska, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2018. Zároveň posúdila program stability na rok 2018, národný program reforiem na rok 2018 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Holandsku v predchádzajúcich rokoch. Komisia zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Holandsku, ale aj mieru ich súladu s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.
- (15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2018 a zastáva názor ⁽¹⁾, že Holandsko podľa očakávania dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.
- (16) Rada na základe hĺbkového preskúmania Komisie a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2018 a program stability na rok 2018. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 1 a 2.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko v rokoch 2018 a 2019 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Využiť fiškálne a štrukturálne politiky na zvýšenie verejných a súkromných investícií do výskumu, vývoja a inovácií, a zároveň dodržiavať strednodobý cieľ. Prijat' opatrenia na zníženie zvýhodňovania dlhového financovania pre domácnosti a zostávajúcich narušení trhu s bývaním, a to najmä podporou rozvoja sektora súkromného nájomného bývania.
2. Znížiť stimuly na využívanie zmlúv na dobu určitú a samostatne zárobkovo činných osôb bez ďalších zamestnancov, a zároveň podporovať primeranú sociálnu ochranu samostatne zárobkovo činných osôb a bojovať proti predstieranej samostatnej zárobkovej činnosti. Vytvoriť podmienky na podporu väčšieho rastu miezd pri súčasnom rešpektovaní úlohy sociálnych partnerov. Zabezpečiť vyššiu transparentnosť druhého dôchodkového piliera a dosiahnuť v ňom vyššiu medzigeneračnú spravodlivosť a odolnosť proti otrasom.

V Bruseli 13. júla 2018

Za Radu
predseda
H. LÖGER
